

EMV-MAKSUPÄÄTEJÄRJESTELMÄ TOIMINNALLINEN KUVAUS

21.10.2011 / V 4.2

Sisällysluettelo:

1 JOHDANTO	3
2 KÄSITTEET	4
3 Maksupäätejärjestelmä	7
4 Sopimukset ja hyväksyttävät kortit	7
5 Korttien tunnistaminen ja aitouden varmistaminen	8
6 OSTO- JA KÄTEISNOSTOTAPAHTUMA	9
6.1 Ostotapahtuma.....	9
6.2 Pankkikortilla tehtävä käteisnostotapahtuma.....	10
6.3 Cashback Visa ja MasterCard -korteilla.....	11
6.4 Tapahtumien oikaisu.....	11
6.5 Maksunsaajan tosite.....	11
7 VARMENNUS	11
7.1 Automaattinen varmennus.....	12
7.2 Manuaalivarmennus.....	12
8 VAROITUSTIETOJEN VÄLITYS	12
9 TAPAHTUMIEN VÄLITYS	13
9.1 Tapahtumien välityksen periaatteet.....	13
9.2 Tapahtumien lähetys.....	13
9.3 Pankkikorttitapahtumille tehtävät tarkistukset.....	14
10 Tapahtumien hyvitykset	14
11 Korttimaksujen valvonta	15
12 Tositteiden säilyttäminen	18
13 Tapahtumien reklamointi	18
14 Tapahtumien lähetyksen poikkeustilanteet	18
14.1 Vanhojen pankkikorttitapahtumien käsittely.....	18
14.2 Muut kortit.....	19
14.3 Erien oikaisu.....	19
15 Turvallisuus	19
15.1 PCI-vaateet.....	19
15.2 Kauppiasohje.....	19
15.3 Tunnusluvun käyttö.....	19
15.4 Tietoliikenteen salaus.....	20
15.5 Tietojen säilytys.....	20
15.6 Tietojen poisto.....	20
16 lisätietoja	20

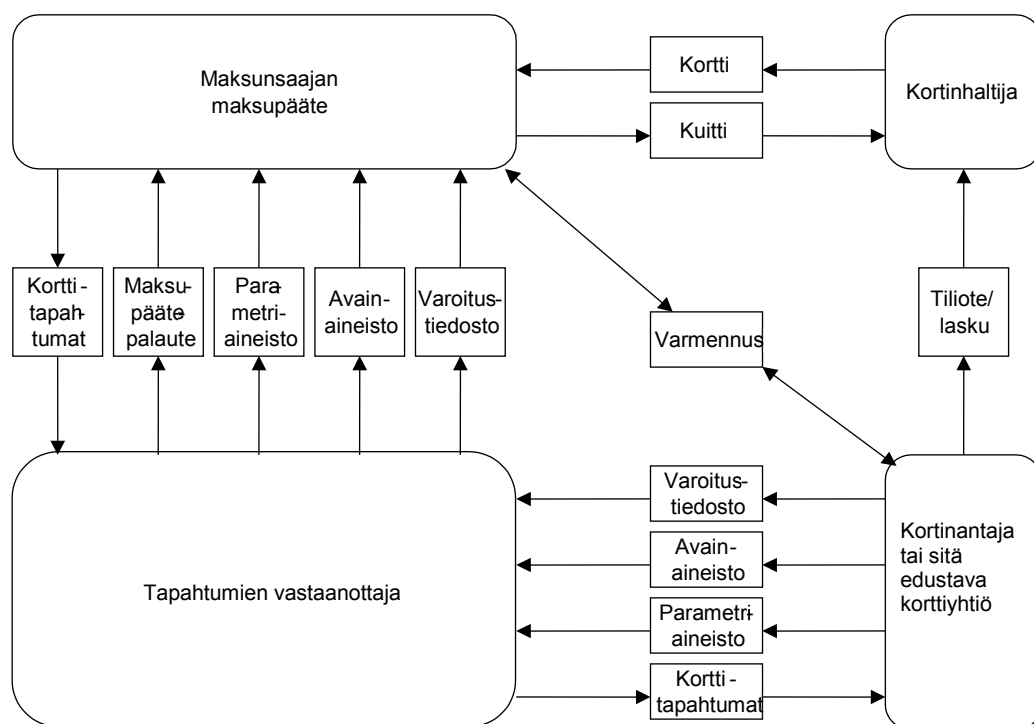
1 JOHDANTO

Tämä toiminnallinen kuvaus on tarkoitettu maksupäätösopimuksen liitteeksi ja tässä dokumentissa kuvataan pankkien EMV-maksupäätäjärjestelmän yleisperiaatteet.

Tässä kuvauksessa keskitytään pankkikorttitapahtumien käsittelyyn. Jokaisella korttiyhtiöllä on omat korttiehtonsa, joita tulee noudattaa niiden korteilla tehtävien tapahtumien käsittelyssä.

Maksupäätäjärjestelmään liittyy mm. seuraavia toimintoja ja ominaisuuksia:

- osto- ja käteisnostotapahtumat sekä niiden välitysmenettelyt
- maksupäätävarmennus ja sen tekeminen
- palaute ja kauppiashyvitys
- avain- ja parametritietojen välitys
- varoitustietojen välitysmenettelyt

Maksunsaajan on toimittava tapahtumien vastaanottajan ja kortinantajien ohjeiden, sopimuksen ja turvallisuusmääräysten mukaisesti.

Pankkikorttien osalta pankin ja maksunsaajan keskinäiset vastuut on kuvattu pankkikorttitakuehdoissa ja maksupäätöspalvelusopimuksessa.

Maksupäätäjärjestelmiltä ja -laitteilta vaadittavat ominaisuudet on kuvattu ohjelmistotoimittajille jaetussa EMV-maksupäätäjärjestelmäkuvausessa.

2 KÄSITTEET

Avainaineistojen avulla varmistetaan sirukortin aitous maksupäätteellä.

Cashback tarkoittaa debit tai credit -korteilla oston yhteydessä tehtäviä käteisen rahan nostoja kaupan kassalla. Cashback tapahtumaa ei voi tehdä ilman ostosta (vrt. käteisnosto pankkikortilla kaupan kassalla).

Credit-kortti eli luottokortti on kortti, jonka avulla kortinhaltijalle myönnettyä luottoa käytetään tavaroiden ja palveluiden maksamiseen. Luottokortit voivat olla joko yleisluottokortteja tai erityisluottokortteja. Jos luotto on korotonta ja ostot maksetaan kokonaisuudessaan laskutuskerroittain, luottokorttia voidaan kutsua myös maksuaikakortiksi. Yleisluottokortilla tarkoitetaan korttia, jota sen haltija voi käyttää kortin hyväksyvissä myyntipisteissä, joiden toimialaa ei ole rajattu. Erityisluottokortilla puolestaan tarkoitetaan korttia, jonka kelpoisuus on rajoitettu tiettyihin myyntipisteisiin.

Debit-kortti on pankin asiakkaalleen myöntämä kansainväliseen käyttöön tarkoitettu sirullinen maksukortti, joka on liitetty pankkitiliin. Debit-kortti voi aina edellyttää online-varmennusta (esim. Visa Electron/Maestro) tai se voi toimia niin, että varmennus tehdään vain tarvittaessa, kortin tai maksupäätteen parametrien niin edellyttäessä.

EMV on kansainvälisten korttiyhtiöiden MasterCardin ja Visan kehittämä maksukorttien standardi sirumaksamiseen.

EMV-maksupäätejärjestelmä on maksunsaajalla oleva, korttitapahtumien tilittäjän hyväksymän tahon sertifioima laite tai laitteisto. Maksupääte automatisoi avain- ja parametriaineistojen noudon, kortilla maksamisen, varoitustietojen tarkistamisen ja tapahtumien pankkiin lähettämisen sekä tapahtumien varmentamisen. Kortin tiedot luetaan maksupäätteellä joko sirulta tai magneettijuovalta ja maksupääte tekee tarvittavat tarkistukset, tallioi ostotapahtuman sekä lähettää tapahtumat.

Kortinantaja (Issuer) eli kortin liikkeellelaskija on pankki tai muu kortteja liikkeelle laskeva yhteisö, joka vastaa omien korttiensa jakelusta, elinkaaresta sekä niillä tehtyjen ostosten ja käteisnostojen veloittamisesta kortinhaltijan tililtä. Kortinantaja määrittää omien korttiensa käyttöehdot.

Korttitapahtumien tilittäjä (Acquirer)

Maksunsaaja (yritys) sopii maksukortilla tehtyjen maksutapahtumien hyvityksensä sekä aineistojen (maksutapahtumat, sekä varo-, avain- ja parametritiedot) vastaanottoon, välitykseen ja käsittelyyn liittyvistä asioista tilittäjän kanssa. Kortin antaja (issuer) määrittää varmennusten reitityksen. Tilittäjä tai sen valtuuttama taho sertifioi maksupäätteet. Tilittäjä voi sopia tapahtumien välittämisestä jonkun reitittäjän kautta.

Käteisnosto on pankkikortilla kaupan kassalla tehtävä käteisnostotapahtuma, joka ei edellytä ostosta (vrt. cashback).

Leimauslaitteen avulla pistotetun maksukortin ja maksunsaajan tiedot siirretään maksulomakkeelle. Leimauslaitteessa on nimilevy, jossa on kohokirjaimin

esimerkiksi maksunsaajan jäsenliikenumero, liiketunnus tai Y-tunnus, nimi, osoite (ja tilinumero). Pankkikorttitapahtumia vastaanottavat pankit tai tilittäjä antavat ohjeet maksulomakkeen ja leimauslaitteen käytöstä.

Maksukortti on pankki-, luotto-, yhdistelmä- ja maksuaikakortin yleisnimitys.

Maksunsaaja tarjoaa tuotteita ja palveluja. Nämä kortinhaltija maksaa maksukortillaan. Maksunsaajalla on oltava voimassa olevat sopimukset pankkikorttitapahtumien hyväksymisestä ja välittämisestä pankkiin (maksupäätösopimus) tilipankkinsa kanssa ja muiden korttien osalta ko. korttiyhtiön kanssa.

Maksusovellus on maksukortin sirulle tallennettu sovellus, joka sisältää korttimaksuominaisuuden (esim. Visa Credit, Debit MasterCard, jne.) ja sen käsittelysäännöt, kuten pankkien tai korttiyhteisön asettamat maksupäätö- tai automaattikäyttöä koskevat käsittelysäännöt. Yhteisten käsittelysääntöjen lisäksi siirun maksusovellus voi sisältää kortinantajakohtaisia käyttörajoituksia ja riskienhallintaparametreja.

Maksupäätö ks. EMV-maksupäätöjärjestelmä.

Online-varmennuksella tarkastetaan kortinantajalta reaaliaikaisesti kortin kelppoisuus.

Pankkikortti on pankin asiakkaalleen myöntämä kansalliseen käyttöön tarkoitettu maksukortti, joka on liitetty pankkitiliin. Korttia voidaan käyttää kotimaassa ostoksia kaupoissa maksettaessa ja käteisnostoja tehtäessä. Pankkikortilla ei voi maksaa verkossa.

Pankkikorttitakuu tarkoittaa sitä, että pankki maksaa maksunsaajalle maksun määrän, kun maksunsaaja on toiminut kulloinkin voimassa olevien pankkikorttitakuuehtojen mukaisesti. Pankkikorttitakuu ei kata käteisnostoja kaupan kassoilta.

Parametriaineistojen avulla EMV-maksupäätö tunnistaa maksupäätöesssä hyväksyttävät maksukortit.

PA-DSS (Payment Application Data Security Standard) on korttimaksamisen maksuohjelmistojen koskeva tietoturvastandardi ja kohdistuu erityisesti ohjelmistovalmistajille.

PCI/DSS (Payment Card Industry / Data Security Standard) on korttimaksutietojen suojaava tietoturvastandardi, joka koskettaa kaikkia korttimaksutietojen käsitteleviä osapuolia.

PCI PTS (Payment Transaction Security Requirements) on korttimaksamisen tietoturvastandardi joka koskee kaikkia niitä laitevalmistajia, joiden laitteissa on henkilökohtaisen tunnusluvun (PIN) syöttö.

PCI-tietoturvastandardit ovat kansainvälisten korttijärjestöjen (American Express, Discover Financial Services, JCB International, MasterCard Worldwide ja Visa Inc.) laatimia tietoturvastandardeja korttimaksutietojen suojelemiseksi. Standardit ovat teknisiä ja toiminnallisia vaatimuksia. PCI-standareihin kuuluvat

PCI Data Security Standard (PCI DSS), PIN Transaction Security Requirements (PCI PTS) ja Payment Application Data Security Standard (PA-DSS). Lisätietoja PCI-standardeista saa PCI Security Standards Councilin sivuilta ja/tai omalta tilittäjältä (acquirerilta)

PIN (Personal Identification Number) eli henkilökohtainen tunnusluku on vain kortinhaltijan tiedossa oleva kortin tunnusluku. Sitä käytetään käteisautomaateissa ja maksupäätteissä kortinhaltijan tunnistamiseen sekä maksun hyväksymiseen.

PIN-pad on maksupäätteen tunnuslukunäppäimistö.

Quasi-Cash tapahtumalla tarkoitetaan sellaisten hyödykkeiden/palveluiden myyntiä, jotka voidaan suoraan vaihtaa käteiseksi, esim. pelioikeudet ja –merkit, valuutan ostot jne.

Reitittäjä reitittää edelleen maksunsaajalta tulevat varmennukset kortinantajalle ja maksutapahtumat tapahtumien vastaanottajalle tai tilittäjälle (acquirer). Reitittäjä toimittaa saadun vastauksen takaisin maksunsaajalle. Reitittäjiä voi samalla tapahtumalla olla useita. On myös mahdollista, että reitittäjää ei käytetä lainkaan.

Sirukortti (Integrated Circuit Card, IC Card, Smart Card, Chip Card) on muovikortti, johon on upotettu muistia sisältävä turvaproessori (siru). Siru sisältää yhden tai useamman maksupäätteessä käytettävän EMV-maksusovelluksen. Lisäksi siru voi sisältää muita sovelluksia (esim. tunnistus- tai korttirahasovelluksen). Yhtenäisen euromaksualueen säännöt edellyttävät EMV-standardoidun sirun käyttöä yleismaksukorteissa.

Surcharge on maksun saajan perimä lisämaksu.

TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) on Internetin tietoliikenneverkkojen yhteyskäytäntö ja protokolla.

Varmenne (sertifikaatti) on PKI-salauksessa käytettävä komponentti. Varmenteen avulla osapuolet tunnistavat toisensa ja TCP/IP yhteys salataan pankista tilattavalla pankkien varmennepalvelun varmenteella. EMV-kortilla todennetaan kortin aitous Visan / MasterCardin myöntämän varmenteen avulla. DDA-korteilla on lisäksi kortinantajan oma varmenne.

Varmennuksen pyytjä on maksunsaaja, joka lähettää varmennuskyselyn kortinantajalle.

Varmennuspalvelussa tarkistetaan kortin tiedot ja varataan kate. Varmennus voidaan tehdä automaattisesti maksupäätteen kautta tai puhelimitse. Varmennuspalvelusta vastaa kortinantaja.

Varmennustunnus on kortinmyöntäjän varmennetulle tapahtumalle antama tunnus joka liitetään maksutapahtuman sanomaan tai kirjoitetaan ostotositteeseen.

Varoitustiedosto ja -luettelo Varoitustiedosto sisältää tiedot käyttökiellossa olevista maksukorteista. Tiedosto toimitetaan konekielisessä muodossa maksupäätteelle. Varoitusluettelo on paperinen lista, johon sisältyy tiedot käyttökiellossa olevista maksukorteista ja sitä käytetään vastaavasti leimauslaitteen kanssa. Leimauslaitetta voidaan käyttää pankkikorttimaksujen vastaanottoon.

Viitenumeroa käyttämällä maksunsaaja voi automatisoida hyvityksen valvontaa käyttämällä viitettä. Maksunsaaja sopii pankin, korttiyhtiön ja laitetoimittajan kanssa viitteen käytöstä.

Yhdistelmäkortissa on kahden tai useamman maksusovelluksen eli maksutavan käyttömahdollisuus. Tällaisia yhdistelmäkortteja ovat esim. pankkikortti / Visa tai MasterCard -luottokortti -yhdistelmäkortit sekä Visa tai MasterCard Credit / Debit-yhdistelmäkortit.

3 MAKSUPÄÄTEJÄRJESTELMÄ

EMV-maksupäätjärjestelmän toiminta perustuu Finanssialan Keskusliiton ylläpitämään EMV-maksupäätjärjestelmäkuvaukseen (MPJ 02001).

Suomessa käytettävien pankkikortteja hyväksyvien EMV-maksupäätteiden ja maksupäätjärjestelmien on oltava Finanssialan Keskusliiton valtuuttaman tahon sertifioimia. Visa- ja MasterCard -korttien osalta maksunsaaja saa tietoa sertifioiduista laitteista Luottokunnan kotisivulta (www.luottokunta.fi).

Maksunsaaja hankkii ohjelmistotalolta tai laitetoimittajalta EMV-maksupäätteen tai -maksupäätjärjestelmän, joka koostuu:

- siru- ja magneettijuovakortin lukijasta
- tunnuslukunäppäimistöä (PIN-pad)
- näytöstä
- näppäimistöä
- kuittitulostimesta
- maksupääteohjelmistosta
- linjayhteydestä (tapahtumien lähetys sekä varmennus)

Maksupäätteen tai maksupäätjärjestelmän yksityiskohtaiset käyttöohjeet toimittaa laitteen valmistaja tai maksupääteohjelmiston tekijä.

4 SOPIMUKSET JA HYVÄKSYTTÄVÄT KORTIT

Maksunsaajan on sovittava tilipankkinsa kanssa:

- maksupäättepalvelusta
- pankkikorttien hyväksymisestä maksuvälineenä
- ja tarvittaessa käteisnostopalvelusta.

Maksupäättepalvelusopimuksessa sovitaan maksunsaajan hyväksymien maksukorttitapahtumien välittämisestä ja varmentamisesta, varoitustietojen ja avain- ja parametriaineistojen päivityksestä sekä palauteaineistosta.

Sopimus pankkikorttien hyväksymisestä maksuvälineenä kattaa kaikki pankkien Suomessa myöntämät pankkikortit. Muiden maksukorttien hyväksymisestä maksuvälineenä maksunsaaja sopii asianomaisen korttiyhtiön kanssa. Kukin korttiyhtiö antaa omat ehdot ja muut ohjeet.

Yhdistelmäkortissa on pankkikorttisovelluksen lisäksi myös kansainväliseen käyttöön tarkoitettu maksukorttisovellus. Tämän lisäksi pankit jakavat yhdessä joidenkin yritysten kanssa asiakkailleen yhteistyökortteja (nk. co-branding-kortteja). Näissä korteissa on pankki- tai muun korttiominaisuuden lisäksi myös yhteistyöyrityksen maksukorttiominaisuus. Pankkikorttiominaisuuden osalta noudatetaan takuehtoja ja edellä olevia ohjeita.

Varmennuksen käyttönotosta ja reitityksestä on sovittava pankin, teleoperaattorin tai muun palveluntarjoajan kanssa.

Maksunsaajan on noudatettava maksukorttiin liittyviä ehtoja ja ohjeita.

Finanssialan Keskusliiton korttimaksamisen jaosto päättää korttien hyväksymisestä pankkien maksupäätejärjestelmään. Finanssialan Keskusliitto ylläpitää maksupäätejärjestelmiä ylläpitäville ohjelmistotaloille tarkoitettua korttitaulua, jossa on luetteloitu suomalaisiin maksupäätteisiin kelpaavat kortit.

Jos maksunsaaja on jakanut asiakkailleen kortteja, joita ei ole hyväksytty maksupäätejärjestelmään, maksunsaaja voi halutessaan sopia maksupääteohjelmiston tekijän kanssa ohjelmistomuutoksesta, jotta nämäkin kortit kelpaisivat maksunsaajan maksupäätejärjestelmään.

5 KORTTIEN TUNNISTAMINEN JA AITOUDEN VARMISTAMINEN

Pankkikortissa on pankin nimi ja sana "Pankkikortti" tai "Bankkort" ja tämän lisäksi yhdistelmäkortissa on kansainvälisen korttijärjestelmän tunnisteen.

Yhä useammassa maksukortissa on siru ja sirun lisäksi kortin kääntöpuolella on varajärjestelmänä käytettävä magneettiraita.

Kortin numero on kohokirjoitettu korttiin ja korttinumeron neljä ensimmäistä numeroa on myös painettu korttipohjaan.

Voimassaoloaika on muodossa kk/vv.

Pankkikortissa on kohokirjoitettuna kirjaimet "PK" tai "BK" ja yhdistelmäkortissa voi olla myös muita kohokirjoituksia.

Kortin haltijan nimi on kohokirjoitettu ja kortin kääntöpuolella on kortinhaltijan allekirjoitusnäyte.

Lisätietoja kansainvälisten korttien tunnistamisesta saat Visa- ja MasterCard – korttitapahtumien vastaanottajalta ja muiden korttien osalta asianomaisesta korttiyhtiöstä.

EMV-maksupäätejärjestelmä tunnistaa hyväksyttävät kortit parametriaineistojen avulla. Sirukortin aitous varmistetaan avainaineistojen avulla. Kortin liikkeelle-laskija ylläpitää avain- ja parametriaineistoja. Maksunsaajan pankki tai muu tapahtumien vastaanottaja asettaa ne maksunsaajan noudettavaksi. Maksupäätejärjestelmä noutaa uudet aineistot automaattisesti.

Maksunsaajan on otettava yhteyttä ohjelmisto-/laitetoimittajaansa kun maksunsaaja tekee sopimuksen uuden maksukortin hyväksymisestä tai kun sopimus korttiyhtiön kanssa loppuu.

Kun maksupääte poistetaan käytöstä tai maksupäätösopimus päättyy, tulee maksunsaajan ilmoittaa tästä tapahtumien vastaanottajalle ja ohjelmisto-/laitetoimittajalle.

Maksunsaaja on vastuussa, että maksupäätejärjestelmässä on ajanmukainen avain- ja parametriaineisto.

6 OSTO- JA KÄTEISNOSTOTAPAHTUMA

6.1 Ostotapahtuma

Sirukorttia käytettäessä tiedot on ensisijaisesti luettava sirulta. Kortinhaltija asettaa sirukortin maksupäätteen kortinlukijaan, tarkastaa veloittavan summan, valitsee maksutavan, mikäli pääte sitä tarjoaa, ja hyväksyy tapahtuman veloittavaksi tililtään näppäilemällä henkilökohtaisen tunnuslukunsa (PIN). Tunnusluvun käyttö vastaa allekirjoitusta ja henkilöllisyyden tarkastamista. Korttimaksusta tulostetaan asiakkaalle jäävä kuitti.

Maksettaessa siruttomalla magneettijuovakortilla kassahenkilö lukee kortin tiedot magneettijuovalukijassa. Kysytyään kortin mahdolliset käyttötapavaihtoehdot asiakkaalta kassahenkilö valitsee halutun käytettävän ja maksaja hyväksyy tapahtuman allekirjoituksellaan. Henkilöllisyyden tarkastus ja varmennus tehdään kortin takuuehtojen niin vaatiessa tai turvallisuussyistä.

Maksunsaajan tulee säilyttää pankkikorttitapahtumien maksupäätetositteita tai tapahtumaan liittyviä konekielisiä tietoja vähintään kahdeksantoista (18) kuukauden ajan. Maksunsaajan on pyydettäessä esitettävä yksilöityä tapahtumaa

vastaava tosite tai tuloste maksutta. Tositteet tulee säilyttää ja tuhota turvallisesti siten, ettei tositteiden tietoja joudu ulkopuolisille.

Muut korttiyhtiöt ohjeistavat korttiensa käyttöön ja maksupäätetositteiden säilytykseen liittyvät menettelyt erikseen.

Sirukortti ohjaa maksupäätteen toimintaa ja sirukortilla voi olla erilaisia pankin tai kortinhaltijan asettamia käyttörajoituksia.

6.1.1 Poikkeustilanteet

Sirukorteilla maksettaessa asiakas hyväksyy veloituksen tunnusluvullaan ja vain poikkeustilanteessa allekirjoituksellaan, jolloin tapahtuma varmennetaan ja kassahenkilö tarkastaa asiakkaan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen oikeellisuuden. Tapahtuma voidaan hyväksyä allekirjoituksella, mikäli asiakas ei muista tunnuslukuaan tai sen käyttö muusta syystä ei ole mahdollista.

Jos siru ei toimi, kortin tiedot voidaan lukea sirun varajärjestelmänä käytettävältä magneettijuovalta ja maksaja hyväksyy tapahtuman allekirjoituksellaan. Maksajan henkilöllisyys on tarkastettava ja tapahtuma on aina varmennettava.

Mikäli magneettijuovaa ei voida lukea, voidaan korttiyhtiön niin salliessa kortinnumero näppäillä. Tapahtuma on tällöin varmennettava ja kortti leimattava myös leimauslaitteella, jotta voidaan todistaa kortin olleen paikalla ostohetkellä. Maksupäätteen kuitti ja maksulomake liitetään yhteen ja asiakas allekirjoittaa vain maksupäättekuitin.

Pistotetuilla korteilla (pistotus on kortilla oleva kohokirjoitus), ja kortinantajan salliessa, voidaan maksupäätejärjestelmän varajärjestelmänä käyttää leimauslaitetta. Leimauslaitetta käytettäessä on oltava erityisen huolellinen hyväksyttävien korttien tunnistamisessa sekä sulkulistojen tarkastuksessa. Tapahtuma on aina varmennettava.

6.2 Pankkikortilla tehtävä käteisnostotapahtuma

Maksunsaaja voi tarjota pankkikorttia käyttäville asiakkailleen mahdollisuutta nostaa käteistä kauppansa kassalla. Käteisnostopalvelusta on sovittava pankin kanssa. Käteisnostopalvelu edellyttää, että palvelua tarjotaan kaikkien pankkien pankkikorttiasiakkaille. Asiakas voi nostaa myös pelkästään käteistä, eikä maksunsaaja saa vaatia tavaroiden tai palveluiden ostoa.

Palvelun edellytyksenä on maksupäätteen automaattinen varmennusominaisuus. Käteisnosto varmennetaan noston määrästä riippumatta. Kassahenkilön tulee tarkastaa asiakkaan henkilöllisyys. Kortinnumeron näppäily ei ole sallittua.

Maksunsaaja voi mainostaa käteisnostopalvelua ja palvelusta voi veloittaa palkkion asiakkaalta. Kassalla pitää olla selkeä merkintä palvelun tarjoamisesta ja palkkion veloittamisesta. Käteisnoston ja palkkion määrät on eriteltävä käteisnostotositteessa.

Palvelun tarjoamisesta voi kieltäytyä tai sen ylärajaa voi alentaa, jos käteisvarat kassoilla ovat loppumassa. Jos maksunsaaja ei tilapäisesti pysty tarjoamaan käteisnostopalvelua, pitää siitä välittömästi informoida asiakkaita.

Käteisnostotapahtumilla ei ole pankkikorttitakuuta.

Kortinhaltijan pankki asettaa käteisnoston alarajan, käteisnoston yläraja on 400 euroa.

Pankki tarkastaa maksupäätösanomassa olevan varmennustunnuksen. Jos varmennustunnus on väärä tai se puuttuu, tapahtuma palautetaan hylättyinä maksunsaajalle.

6.3 Cashback Visa ja MasterCard -korteilla

Visa ja MasterCard –korteilla tehtävät cashback tapahtumat poikkeavat pankkikorttien käteisnostotapahtumista. Visa ja MasterCard korttien tilittäjä (acquirer) asettaa ehdot cashback tapahtumille ja antaa näitä koskevat ohjeet.

6.4 Tapahtumien oikaisu

Virheellisen pankkikorttitapahtuman voi korjata tekemällä ensin peruutustapahtuma ja sen jälkeen aiottu tapahtuma. Pankkikorttitapahtuman peruutustapahtuman tulee aina kohdistua samansuuruiseen, alkuperäiseen tapahtumaan (nk. vastakkaisvienti) ja peruutus tulee lähettää pankkiin samassa aineistossa alkuperäisen tapahtuman kanssa. Myöhemmin maksupäätteellä tehtäviä yksittäisiä peruutustapahtumia ei sallita pankkikorteille, vaan ne on tehtävä muulla tavalla, esim. käteishyvityksenä, lahjakorttina tai tilisiirtona maksunsaajalta maksajalle.

Jos alkuperäinen tapahtuma oli varmennettu, myös varmennus on peruutettava.

Korttiyhtiöt ohjeistavat omien korttiensa oikaisutapahtumien teon.

6.5 Maksunsaajan tosite

Maksunsaajan tulee säilyttää pankkikorttitapahtumien maksupäätetositteita tai tapahtumaan liittyviä konekielisiä tietoja vähintään kahdeksantoista (18) kuukauden ajan. Maksunsaajan on pyydettyäessä esitettävä pankille yksilöityä tapahtumaa vastaava tosite tai tuloste maksutta. Tositteet tai tiedot tulee säilyttää ja tuhota turvallisesti siten, ettei niiden tietoja joudu ulkopuolisille.

Maksunsaajan ja kortinhaltijan tositteet erottaa toisistaan esimerkiksi kortinnumeron perusteella. Maksunsaajan kappaleeseen tulostuu koko korttinumero ja kortinhaltijan tositteeseen neljä viimeistä numeroa.

7 VARMENNUS

EMV-järjestelmässä sirukortti ohjaa maksupäätteen toimintaa ja pyytää päätettä tekemään varmennuskyselyn kortinantajan asettamien riskienhallintaparametrien perusteella.

Pankkikorttitakuuehdoissa on ilmoitettu raja, jota suurempiarvoiset ostokset on varmennettava. Varmennuksen saa suorittaa takuurajaa pienemmille summille

myyntipisteen niin halutessa tai myös satunnaisesti joillekin tapahtumille, jotka alittavat takuurajan.

Kaikki pankkikorteilla tehtävät käteisnostot sekä Visa Electron- ja Maestro-korttitapahtumat on aina varmennettava konekielisesti. Muiden korttien osalta varmennusrajan määrittelee kukin korttiyhtiö erikseen.

Varmennus on tehtävä ostoksen loppusummalle. Jos summa muuttuu (esim. nk. juomaraha ravintoloissa) on alkuperäinen ostos ja siihen tehty varmennus peruutettava ja tehtävä uusi tapahtuma (ml. uusi varmennus) lopullisella summalla.

Miehittämättömissä itsepalveluautomaateissa (esim. öljy-yhtiöiden polttoaineiden myyntiautomaateissa), kaikki pankkikorttitapahtumat on varmennettava automaattisesti. Koska polttoaineautomaatilla ostoksen lopullinen summa ei etukäteen ole tiedossa, on öljy-yhtiöiden kanssa sovittu tapahtuman ennakkovarmennuksesta ja varmennuksen oikaisusta.

7.1 Automaattinen varmennus

Maksupäättevarmennus perustuu Finanssialan Keskusliiton ylläpitämään EMV-maksupäättejärjestelmäkuvaukseen. Maksupäättevarmennuksessa käytetään salattua TCP/IP-yhteyttä. Maksunsaajan tulee varmistaa laite- / ohjelmistotodittajalta, että varmennusyhteydet on ohjattu suorinta reittiä pankille tai muulle kortinantajalle.

TCP/IP-yhteys salataan pankista tilattavalla pankkien varmennepalvelun varmenteella.

Jos maksunsaaja käyttää varmennusten reitityksessä ulkopuolista palveluntarjoajaa, maksunsaaja sopii palveluntarjoajan kanssa varmennusliikenteen toteutuksesta ja vastuunjaosta.

7.2 Manuaalivarmennus

Jos maksupäätteessä ei ole mahdollisuutta konekieliseen varmennukseen, varajärjestelmänä on käytettävä manuaalivarmennusta puhelimen avulla. Varmennuspalvelun puhelinnumero on 0100 3100.

Varmennuspalvelusta saatu varmennustunnus on näppäiltävä maksupäätteelle tai merkittävä käsin ostotositteelle. Pankkikorttien varmennustunnuksessa on tarkistusnumero näppäilyvirheiden välttämiseksi.

8 VAROITUSTIETOJEN VÄLITYS

Tapahtumien vastaanottaja asettaa varoitustiedot maksunsaajan maksupäättejärjestelmän noudettavaksi. Tiedot muodostetaan kaikkina päivinä, myös viikonloppuisin ja pyhäisin.

Finanssialan Keskusliiton korttimaksamisen jaosto päättää, mitä varoitustietoja maksupäättejärjestelmässä välitetään.

Maksunsaaja sopii varajärjestelmänä toimivan paperisen varoituslistan noutamisesta pankkinsa kanssa.

Varoitustiedot ovat maksunsaajan noudettavina klo 00.00 alkaen. Maksunsaajan tulee noutaa varoitustiedot ennen myynnin alkamista. Jos myyntipiste ei ole avoinna joka päivä, maksunsaajan on huolehdittava myös ei-myyntipäivää varten tehtyjen varoitustietojen noutamisesta.

Maksunsaajan vastuu pankin jakamien maksukorttien varoitustietojen osalta alkaa heti, kun varoitukset on noudettu kuitenkin viimeistään vuorokauden kuluessa siitä, kun pankki on asettanut varoitukset maksunsaajan noudettaviksi. Muiden korttien osalta vastuun alkamisajan määrittelee kukin korttiyhtiö erikseen.

Kukin korttiyhtiö vastaa varoitustietojen sisällön oikeellisuudesta.

9 TAPAHTUMIEN VÄLITYS

9.1 Tapahtumien välityksen periaatteet

EMV-maksupäätteiden ja maksupäättejärjestelmien on oltava Finanssialan Keskusliiton valtuuttaman tahon sertifioimia. Maksunsaaja vastaa tapahtumaineiston oikeellisuudesta, aineiston lähetyksestä ja palautteen noutamisesta. Pankki vastaa vastaanotetun aineiston käsittelystä, pankkikorttitapahtumien hyvityksestä, palautteen muodostamisesta sekä välitettävien tapahtumien asettamisesta korttiyhtiöiden saataville.

Pääsääntöisesti pankkikortti kelpaa Suomessa, mutta suomalaisen yrityksen ulkomailla sijaitsevaan, suomalaisia pankki- ja maksukortteja vastaanottavaan myyntipisteeseen voidaan sijoittaa Suomessa sertifioitu maksupäätte. Tästä on kuitenkin erikseen sovittava tapahtumia vastaanottavan pankin kanssa. Ulkomailta välitettävien pankkikorttitapahtumien on oltava euromääräisiä. Pankkikorttitakuu ei ole voimassa ulkomailla tehdyissä tapahtumissa. Muiden kuin pankkikorttitapahtumien välityksestä ulkomailta Suomeen on sovittava kunkin kortinantajansa kanssa erikseen.

Jos maksunsaaja käyttää tapahtumien reitityksessä ulkopuolista palveluntarjoajaa, maksunsaaja sopii palveluntarjoajan kanssa maksupäätetiedostojen siirron toteutuksesta ja vastuunjaosta.

9.2 Tapahtumien lähetys

Pankit suosittavat, että aineisto lähetetään kerran vuorokaudessa. Pankit vastaanottavat tapahtumia kaikkina viikonpäivinä 24 tuntia vuorokaudessa. Jos tapahtumat lähetetään ajastettuna, olisi ne tiedonsiirtoruuhkien välttämiseksi hyvä lähettää muina kuin tasatunteina.

Pankkikorttitapahtumat on toimitettava 20 päivän kuluessa tapahtumapäivästä. Jos tapahtumien lähetys edellä mainitussa ajassa ei ole mahdollista, tulee maksunsaajan ottaa välittömästi yhteyttä pankkiinsa ja niihin korttiyhtiöihin, joiden kortteja tapahtumien viivästynyt toimittaminen koskee.

Maksupääteljärjestelmä tuottaa lähetyseraportin, joka maksunsaajan on tarkastettava, katso kohta 11.

9.3 Pankkikorttitapahtumille tehtävät tarkistukset

Pankki ei ole velvollinen hyväksymään tapahtumia mm. jos

- tapahtuma on yli 20 päivää vanha
- maksupääteläsanoma ei ole voimassa olevan maksupääteljärjestelmäkuvausten mukainen
- tapahtumalla olevan korttinumeron tarkisteet eivät täsmää
- pankkikorttitakuuehdoissa mainittuja rajoja ei ole noudatettu
- tapahtuman summa ylittää varmennusrajan, mutta varmennusta ei ole tehty tai varmennustunnuksen tarkiste ei täsmää
- käteisnostotapahtumaa ei ole varmennettu
- pankkiin lähetettävän lähetyserän päivämäärä on yli 5 päivää vanha.

Muiden kuin pankkikorttien osalta noudatetaan kyseisen kortinantajan ehtoja ja ohjeita.

10 TAPAHTUMIEN HYVITYKSET

Tapahtumat vastaanottanut pankki hyvittää kaikkien pankkien pankkikorteilla tehdyt osto- ja käteisnostotapahtumat maksunsaajalle, kun aineiston oikeellisuustarkistukset on tehty. Pankkipäivinä lähetetyt pankkikorttitapahtumat hyvitetään maksunsaajan tilille lähetyspäivänä, mikäli aineisto on saatu pankkiin pankin ilmoittamaan ajankohtaan mennessä, muuten seuraavana pankkipäivänä. Pankki antaa tiedon tilihyvityksestä maksupääteläpalautteella ja tiliotteella.

Muut kuin pankkikorttitapahtumat pankki asettaa kortinantajan tai sitä edustavan korttiyhtiön saataville sovitun aikataulun mukaisesti. Näiden tapahtumien osalta tarkistukset tekee kortinantaja. Hyväksymisrajat, hyvitysaika ja -tapa perustuvat maksunsaajan ja kortinantajan väliseen sopimukseen.

Hyvityksen valvontaa maksunsaaja voi automatisoida käyttämällä viitettä. Maksunsaaja sopii pankin, korttiyhtiön ja laitetoimittajan kanssa viitteen käytöstä ja sen sisällöstä.

11 KORTTIMAKSUJEN VALVONTA

Maksunsaaja valvoo korttimaksuja lähetyseraportin, pankin antaman palautteen ja tiliotteen avulla.

Maksupäätteen lähetyseraportista näkyy pankkiin lähetettyjen korttimaksujen lukumäärä- ja summatiedot tilityserittäin ja korttityypeittäin. Myös lähetyksen epäonnistumisesta kerrotaan lähetyseraportilla.

Vastaanotetuista tapahtumista pankki muodostaa maksunsaajan noudettavaksi palautteen, jossa on tilityseräkohtaisesti

- tilille hyvitetty summa,
- korttiyhtiöittäin edelleenvälitettyjen tapahtumien määrä ja
- erittely hylätyistä tapahtumista.

Lähetyseraporttia ja pankin antamaa palautetta vertaamalla maksunsaaja varmistaa, että maksut on käsitelty pankissa ja ne on hyväksytyt. Maksunsaaja on velvollinen tarkastamaan, että palaute ja sitä vastaava lähetyseraportti täsmäävät tiliotteella olevaan hyvitykseen.

Tiliotteella hyväksytyt aineistot ovat tilityserittäin.

Esimerkki maksujen valvonnasta

Maksupäättee tekee keskiviikkoyönä klo 1:05 automaattilähetyksen. Aineistossa on tiistain korttimyynti.

Lähetyseraportti		
26.07.2006 01:05		
TILITYSERÄ 0001009		
PANKKIKORTIT	KPL	€
VELOITUS	25	1 000,00
OIKAISU	0	0,00
=====	=====	=====
YHTEENSÄ	25	1 000,00

TILITYSERÄ 0001010		
LUOTTOKUNTA	KPL	€
VELOITUS	12	480,00
OIKAISU	1	40,00
=====	=====	=====
YHTEENSÄ	13	440,00

- Liike saa tiistain pankkikorttimaksuista rahat tililleen keskiviikkona.

- Palautteen maksupäätteen hakee torstaiyönä klo 1.05 samalla kun lähettää keskiviikon tapahtumat.

Palauteraportti		
26.7.2006 15:30		
Tilityserä 0001009		
HYLÄTTY KORTTI €	0004920510032370746 15,00	
K-VIITE SELITE	960723K12T0556 KORTTINUMEROVIR	
PANKKIKORTIT VELOITUS	KPL 24	€ 985,00
OIKAISU	0	0,00
=====	=====	=====
YHTEENSÄ	24	985,00
Tilityserä 0001010		
LUOTTOKUNTA VELOITUS	KPL 12	€ 480,00
OIKAISU	1	40,00
=====	=====	=====
YHTEENSÄ	13	440,00

- Torstaiyönä liike vertaa maksupäätteen yöllä tulostamaa palauteraporttia keskiviikkoyönä tulostettuun lähetyseraporttiin ja
- havaitsee, että yksi tiistaina tehdyistä korttimaksuista on pankin tarkastuksessa hylätty ja rahaa on tullut tilille 15 euroa vähemmän
- liike selvittää kaupan arkistoviitteen (K-VIITE) perusteella maksutapahtuman ja virheen syyn.

Tiliote		
Maksp Arvop	Saaja/Maksaja Viesti	Määrä
----- 2607 2707	----- OY LIIKE AB Maksupäätepalvelu 0001009 OSTOT 24 KPL 0 KPL	----- 985,00 985,00 0,00

- Tiistain pankkikorttimyynnin liike voi nyt kuitata pois saamisista 15 euron epäselvää korttimaksua lukuun ottamatta.

Muutaman päivän päästä tiliotteella näkyy Luottokunnan hyvitys. Korttiyhtiöiden hyvitys muodostuu veloituksista sekä niiden oikaisuksista. Hyvitystä vähentää myös korttiyhtiön perimä provisio.

Esim.

Veloitukset 480,00 €

- oikaisut 40,00 €

- provisio x %

Ja liike voi kuitata summan saamisistaan. Liike ja korttiyhtiö hoitavat keskenään mahdolliset epäselvyydet luottokorttimaksuissa.

12 TOSITTEIDEN SÄILYTTÄMINEN

Maksupalvelulain 70 §:n mukaan asiakkaan reklamointiaika on 13 kuukautta, eli maksajalla on oikeus vaatia omalta pankiltaan oikeudettoman tai virheellisesti toteutetun maksun palautusta 13 kuukauden kuluessa siitä, kun maksu on veloitettu tililtä, ei siis laskettuna ostopäivästä, josta kauppiaan velvoite säilyttää tositteet alkaa.

Tositteita on säilytettävä vähintään 18 kuukautta, koska 13 kuukauden reklamointiaika lasketaan tiliveloituksesta, ei ostohetkestä.

Kirjanpitolainsäädännön kannalta maksupäätteiden tositteita ei tarvitse säilyttää (Kilan kanta), mutta näillä tositteilla on merkitystä muissa tilanteissa, kuten kortin väärinkäytöstilanteissa ja vanhojen tapahtumien käsittelyssä.

13 TAPAHTUMIEN REKLAMOINTI

Jos kortinhaltija tai kortinhaltijan tilipankki reklamoi maksun maksupäätelvelusopimuksen ja/tai pankkikorttitakuehtojen perusteella, se voidaan veloittaa maksunsaajalta selvittelyn ajaksi. Lopullinen päätös tehdään selvittelyn jälkeen. Maksunsaaja on velvollinen luovuttamaan reklamoinnin kohteena olevan tapahtuman tosittteen tai tapahtuman tiedot selvittelyä varten korvauksetta pankin käyttöön.

14 TAPAHTUMIEN LÄHETYKSEN POIKKEUSTILANTEET

14.1 Vanhojen pankkikorttitapahtumien käsittely

Suositetaan, että maksunsaaja seuraa korttimaksujen tilityksiä jatkuvasti kohdan 11 mukaisesti, etteivät tapahtumat pääsisi vanhentumaan.

14.1.1 Yli 20 päivää, mutta alle 3 kk vanhat

Jos tapahtumien lähettäminen pankkiin viivästyy yli 20 päivää, maksunsaajan on ennen tapahtumien lähetystä otettava yhteyttä tilipankkiinsa ja sovittava lähetysajankohdasta.

14.1.2 Yli 3 kk vanhat tapahtumat

Jos tapahtumien lähettäminen pankkiin on viivästynyt yli kolme kuukautta, maksunsaajan on toimitettava pankille selvitys viivästyksen syistä sekä tapahtumien tiedot kortinhaltijoiden yhteystietojen tilaamiseksi. Maksunsaajan on informoitava kortinhaltijoita viivästyneestä korttimaksun veloituksesta vähintään kaksi viikkoa ennen kuin tapahtumat lähetetään pankkiin.

Pankilla on oikeus veloittaa maksunsaajalta viivästyneiden tapahtumien käsittelystä aiheutuneet kulut.

14.1.3 Yli 12 kk ja enintään 3 vuotta vanhat tapahtumat

Pankilla ei ole velvollisuutta käsitellä yli kaksitoista kuukautta vanhoja tapahtumia, vaikka velan vanhentumisesta annetun lain mukaan maksunsaajan saaminen vanhenee pääsääntöisesti kolmen vuoden kuluttua ostopäivästä. Maksunsaaja voi itse periä saatavaansa suoraan maksajalta.

14.2 Muut kortit

Muiden korttien osalta on noudatettava ao. korttiyhtiön ohjeita.

14.3 Erien oikaisu

Kokonaan virheellisen tai kahdesti lähetetyn erän oikaisemiseksi maksunsaajan on etukäteen otettava yhteyttä tilipankkiinsa ja sovittava pankin kanssa koko oikaisuerän lähettämisestä.

Muiden korttien osalta on noudatettava ao. korttiyhtiön ohjeita.

15 TURVALLISUUS

15.1 PCI-vaateet

Kaikkien korttitapahtumia vastaanottavien, välittävien, tallentavien tai hyväksyvien on noudatettava kulloinkin voimassaolevia kansainvälisiä turvastandardeja, kuten PCI.

PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) on kansainvälisten korttijärjestöjen hyväksymä turvastandardi. Lisätietoa PCI DSS –standardeista löytyy verkosta (<https://www.pcisecuritystandards.org/>).

PCI/DSS on tekninen standardi ja PA- DSS on toiminnallinen

15.2 Kauppiasohje

Finanssialan Keskusliitto, Luottokunta ja Suomen Kaupan Liitto ovat yhteistyössä laatineet suositukset, jotta maksupäätteiden valinta olisi helpompaa ja laitteiden sijoittelu olisi asiakkaan ja kauppiaan kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukaista. Kauppiasohje maksupäätelaitteiden sijoitukseen on FK:n kotisivulla (http://www.fkl.fi/materiaalipankki/ohjeet/Dokumentit/Sirukortti_kauppiasohje.pdf).

15.3 Tunnusluvun käyttö

Tunnusluvunäppäimistö tulee sijoittaa niin, etteivät muut pääse näkemään, mikä tunnusluku laitteeseen syötetään. Suurin osa tunnusluvunäppäimistöistä on suunniteltu siirrettäviksi. Niissä on kääntöalusta tai ne ovat kallistettavia ja mahdollistavat tunnusluvun syöttämisen turvallisella tavalla. Lisäksi sijoittelussa on pyrittävä ottamaan huomioon erityisryhmien tarpeet.

Kassahenkilö voi opastaa kortinhaltijaa kortin käytössä maksutapahtuman yhteydessä. Kortinhaltija näppäilee tunnusluvun aina itse. Kassahenkilö ei saa edes pyydettyä näppäillä tunnuslukua asiakkaan puolesta.

15.4 Tietoliikenteen salaus

Tapahtumien lähetys tulee suojata Finanssialan Keskusliiton pankkiturvastandardin (PATU) määrittämällä tavalla. Maksunsaaja saa suojauksessa käytettävät siirtoavaimet omasta pankistaan.

Vaativuutena on, että kaikki pankkiaineistoja sisältävä tietoliikenne langattomissa ja julkisissa Internet verkoissa sekä ulkomaan yhteyksillä salakirjoitetaan. Salakirjoitus on toteutettava vahvalla tekniikalla. Wlan-, gsm- ja gprs-järjestelmien käyttämät salausmenetelmät eivät sellaisenaan ole riittäviä ja salauksen on ulotuttava siirtoyhteyden päästä päähän.

15.5 Tietojen säilytys

Maksunsaaja vastaa siitä, että korttimaksamiseen liittyvät tiedot säilytetään PCI-vaatimusten mukaisesti ja etteivät ne joudu ulkopuolisten käsiin.

15.6 Tietojen poisto

Kun maksupäätte poistetaan käytöstä, tulee maksunsaajan ilmoittaa tästä tapahtumien vastaanottajalle. Käytöstä poiston yhteydessä maksunsaajan on poistettava kaikki julkiset avaimet maksupäätteestä. Maksupäätteessä on hallintatoiminto tätä varten.

Kun maksunsaajan sopimus korttiyhteisön kanssa loppuu, tulee maksunsaajan poistaa ko. korttiyhteisön julkiset avaimet maksupäätteestä. Maksupäätteessä on hallintatoiminto tätä varten.

16 LISÄTIETOJA

Lisätietoja on saatavilla Finanssialan Keskusliiton kotisivuilta www.fkl.fi olevista julkaisuista ja oppaista.

Ohjeita maksupäätteen valintaan ja laitteiden sijoitteluun löytyy ”Kauppiasohjeesta”, mutta varsinaisesti maksupäätteen käytön ohjeistaa laitetoimittaja.

Ohjeita Visa, MasterCard ja muiden kansainvälisten korttien hyväksymisestä antaa näiden korttitapahtumien tilittäjä (acquirer) tai ao. korttijärjestelmä.

linkkejä:

<https://www.americanexpress.com/finland/>

<http://www.dinersclub.fi/dof/>

<http://www.luottokunta.fi>

<http://www.mastercard.com/fi/personal/fi/>

<http://www.visa.fi/fi.aspx>